

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 150 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

APARIȚII BOLNAVE

În numărul dela 15 August al revistei „Țara noastră” din Cluj un domn cu numele T. Arghezi publică la loc de frunte o „epistolă către preoți”. Și după ce revista aceasta e mai mult a Ardelenilor presupunem că epistola cu pricina este adresată în special preoților din Ardeal. Întrânsa susnumitul domn se năpustește cu o înverșunare grozavă asupra preoțimei române. Din caleidoscopul de invective otrăvite spicuim aci câteva, ca să se vadă ce elemente își iau aerul să ne dăscălească.

T. Arghezi, pe care nu-l cunoaștem, dacă nu va fi cumva identic ca un alt Arghezi, care în trecutul nu chiar îndepărtat figura în cercurile literare ca un aventurier literar, spune despre preoți că „biserica este păzită de câni adormiți și de semne zugrăvite”, în marile probleme, pe cari le slujesc, preoții „umblă ca niște șoareci”, „au timpul să se banalisesse să devie vulgari, papugii și meschini”, „fac zestre pentru fată și pregătiri politice pentru băiat”, 10.000 de preoți „nimeni nu vede lucrând în ogorul național” „poporul nu știe și nu știe de ce să respecte pe preoți”.

„Cel mai defavorabil argument c'è ului nostru îl dă indiferența poporului românesc”, la care educația religioasă este absentă”.

Sectarismul este, în concepțiile acestui domn, isvor exclusiv pe urma slăbiciunilor clerului, un sectarism pe care îl prezintă cu o „notă curată, o neînchipuită onestitate curentă” — „până la sacrificiul personal”. „Sectarii bătuti de preoți și de administrație” formează un complex cultu-

ral... inspirat din contribuțiile banilor săraci”.

Pe arhieriei îi împroașcă cu ofense murdare „s'au imbarcat în biserică după cum se puteau tocni barcații într'un post de contrabandă sau sofeuri” — „episcopii nu știu să fie de folos culturii românești, pe care zilnic o fac de rușine” și alte multe de felul acestora.

În tonul acesta ni se dă o lecție de morală pe trei pagini și mai bine de revistă. A înfiripa o polemică cu astfel de exhibiții pătimase ar însemna să ne batem cu morile de vânt. Oamenii cu scaun la judecată, cari cunosc din intuiție proprie frământările preoțimei românești din Ardeal și contribuția ei la consolidarea rosturilor noastre naționale, știu să aprecieze după cuviință chestiunea aceasta.

A sta la discuție cu oameni cari se tăvăle în mocirlă și te prinde de pulpana hainii cu colții otrăviți ca să te tragă în tină, nu ne putem dimitte. Dacă totuși jertfim câtva timp și cerneală în acest caz o facem ca opinia publică să știe cine își ia nasul la purtare ca să lovească cu o îndrăsneală murdară în biserică românească și slujitorii ei: Ziarul „Cuvântul” din București i-a dat dăunăzi fotografia în următoarele:

„Omul cu psihologie de slugă, iese din când în când la drumul mare, fără să mai aibă însă succesul de pe timpul când era organizat în bandă. În presă are situația hamalului fără număr, care așteaptă sosirea trenurilor și după care te uiți disperat să nu dispară cu bagajele prin mulțime. Omul care își petrece viața traficând între nume propriu și pseudonim și pe care nu'l

întâlnești odată să nu ți propună o afacere, în care tu să dai capital și muncă, iar el să participe doar cu numele de I. Teodorescu. Acest purificator moral a fost închis la Văcărești pentru că în timpul războiului a dat bir cu Nemții. Se zice că ar fi fost și călugăr, de unde se pare că a fost concediat etc.

Ne'am obicinuit de câțiva ani încoace să auzim mereu țipetele dușmanilor noștri pornite cu spume de otravă la gură împotriva bisericii românești. S'au urzit o mulțime de porniri cari fac socoteala meschină să distrugă biserica, bine știind că aceasta este stâlpu de tărie al neamului, și prin aceasta să ruineze țara. Astfel de lătrături însă nu ne pot speria. Biserica își face datoria așa cum poate, cu jertfe fără reticențe, pentru binele țării.

Singurul lucru pe care îl regretăm este faptul că tocmai „Țara Noastră“ revista întemeiată de dl ministru Octavian Goga, fiul preotului din Rășinar, crescut în atmosfera candidă a bisericii și condusă de dl Alexandru Hodoș, unul dintre fruntașii scrisului, care se poate mândri cu o frumoasă și glorioasă tradiție a familiei sale de preoți — să făcut ocrotitoarea susnumitului individ și-a ineptiilor sale infectate de cea mai urâtă boală.

Întoarcere la credință

În săptămână trecută un corespondent anonim al „Patriei“ din Cluj a ridicat afirmații odioase la adresa P. S. S. episcopului nostru în legătură cu o sfințire de biserică în Borșa din Maramurăș. Neavând noi nici o cunoștință oficială, afirmațiile au fost desmințite de dl asesor A. Ludu, dar „Patria“ le-a denaturat înțelesul, omițând frazele cele mai însemnate.

Cerând relații organelor noastre în această chestiune, ni se raportează din Borșa următoarele:

De când s'a înființat aci parohia ortodoxă sufletele poporului au început să se învioneze. Credința genuină străbună a po-

porului românesc a devenit moment de salvare pentru mulți. În anii trecuți se în-cuibase și aci secta adventiștilor care cuce-rea teren tot mai larg în urma nemulțumirii poporului cu dominația autocrată a catolicismului. Convingându-se de spiritul nobil și împăciuitor al bisericii noastre, care ține strâns la principiile evangheliei lui Hristos, adventiștii au ținut o adunare în care au hotărât cu unanimitate întoarcerea la bise-rică străbună, au trimis o delegație la preotul nostru cerându-i să-i primească în sânul bisericii noastre și să-i ungă cu sfântul mir, care să-i deslege de cătușile duhului celui răi. Totodată au oferit și casa lor de rugăciune ca să fie prefăcută în biserică ortodoxă.

Fiind chestiunea urgentă n'am așteptat autorizația. Ven. Consistor, ci am preluat pe cei întorși la biserică noastră.

Actul sărbătoresc s'a și împlinit în ziua de 8 August, când biserica aceasta a fost sfințită în fața credincioșilor întorși la adevăr și a multor săteni ortodocși și catolici din Borșa și jur.

În zorii zilei s'a pornit procesiune dela prima biserică ortodoxă străbătând o cale de 6 km. până la locul destinației, unde o mare mulțime de popor aștepta cu lacrimi în ochi cuvântul evangheliei.

Serviciul divin a fost săvârșit de preoții: Ir. Starofor, Leon Trofino, protopop în Chișinău, pr. Miron Codrea Nuțu și Virgil Șeulean. S'a sfințit biserica, s'a săvârșit sf. liturghie, au vorbit poporului pe rând toți trei preoții iar la urmă tot poporul a fost miruit. Foștii adventiști au căzut cu toți în genunchi, li-s'a cetit molitva de delegare și binecuvântare. Și fiecare credincios a cerut o cruciuliță din lumini de ceară, ca să o păstreze în casă ca semn de biruință și întărire în dreapta credință. Tot cu aceasta ocazie s'a decretat și înființarea parohiei a doua în Borșa.

A fost o zi de mare revelație sufletească și morală, care va rămânea neuitată în sufletul poporului din Maramurăș.

Cor.

Ieremie Valahul

Prințul Vladimir Ghika, pe când era la Roma și avea legături bune cu Vaticanul, a descoperit în arhiva acestuia o carte scrisă în limba italiană de călugărul Francisc Severini din Neapol, în care descrie viața sfântului Ieremie Valahul. Un al doilea exemplar a fost găsit tot la Roma de dl Gheorghe Sion și se păstrează în biblioteca universității din Cluj. Dl Iorga a studiat aceasta carte făcând în anul 1915 o comunicare Academiei române. În anul acesta a scos apoi dl prot. dr. Elie Dăianu o broșură, care cuprinde date interesante despre acest călugăr, român neaș din țara românească.

Cine a fost acest sfânt?

Ioan, căci așa îi era numele de botez, s'a născut la 29 Iunie 1556, în Zaxo, care după dl Iorga ar fi Suceava. Părinții lui au fost țărani cu bună stare cu numele Stoica Costin și Mărgărita Bărbat. Copilul a fost botezat, și crescut în cea mai strictă religiozitate. Educația i-a făcut-o lui Ioan mamă-sa, care a știut să bage în sufletul copilului multă dragoste față de cele sfinte.

Crescând mai mare flăcăușul dela țară începea să se îngrijoreze de sufletul său, văzând răutatea oamenilor, cu care se întâlnea, pe la târguri, pe la moară și pe la mănăstire, unde începea să umble cu păpărinții săi. Așa că i-a venit gândul să intre și el la mănăstire să se facă călugăr, ca lăsând toate grijea cea lumească la o parte, să-și lucreze mântuirea sa sufletească.

Înt'o toamnă văzu un șireag de cocoare, care zburau în linie dreaptă. Tatăl său îi spuse că ele merg într'o țară frumoasă, unde este pururea primăvară și această țară se numește Italia. Ion se hotărî să plece și el în această țară. Cu ceva parale. Ioan plecă spre Italia, și după ce își pierdu paralele, el nu se întoarse acasă, ci se puse pe muncă ca să aibă cu ce merge mai departe. Ajunse în Alba-Iulia.

Acolo a cunoscut un om mai bătrân, care vorbea românește, și din vorbă în vorbă, s'a băgat și el la munca zidurilor din cetate. În Alba-Iulia, află despre medicul principelui ardelean, Pietro Jacomo, că

se pregătește să plece la Bari, de unde era. Ioan se atașează ca servitor pe lângă acest medic, și face drumul cu el, „pe jos, cu calul de căpăstru, prin zepăzi și noroai“, până ce ajunge la Bari, unde găsește oameni mai răi decât moldovenii de acasă, și vrea să se întoarcă în țara lui. Un bătrân necunoscut îi spune, că Italia nu e numai Bari, și ca să o cunoască, să meargă la Napoli, Roma și Loreto. Ion ajunge la Napoli, îi place foarte mult, aici stă câteva luni ca servitor, apoi intră călugăr la Capucini, în 7 Maiu 1578, în mănăstirea „Beata Vergine Madre di Dio“, schimbându-și numele de botez în Ieremia.

În aceasta mănăstire a trăit Ieremie toată viața sa petrecând în fapte bune și rugăciune. El lucra în grădină, el curăția prin casă, el cerșia dela creștini milă pentru săraci, el îngrijea de bolnavii pe cari îi primiau în spitalul mănăstirii. Mai ales bolnavii îl iubiau, pentru că el cu atâta dragoste îi îngrijea, că toți se vindeau. Și ori ce boală grea sau urită aveau, el le slugia, îi spăla și-i vindeca, de orice rele. Era foarte ascultător, extraordinar de muncitor, de se părea că are o sută de mâni, și dorea să muncească tot mai mult, Nu și-a uitat însă de legea lui de acasă. Deși căluger capucin, el își păstrează obiceiurile românești și pe lângă cele două posturi, ce le avea comune cu latini — al Paștilor și al Crăciunului — el mai ține și postul Sântă-Petrului și al Sântă-Măriei, așa cum s'a învățat în țara lui.

Iar când a murit, în primăvara anului 1625, a curs lumea, ca la minune la sicriul lui și mulți bolnavi sau vindecați atingându-se de sicriul lui. Și nu-l puteau scoate din biserică de îmbulzeala cea mare a creștinilor, cari voiau să-l vadă și să-i sărute mâna sau poala vestmântului lui.

Proiectele dlui ministru dr. I. Lupaș

Presa din București anunță că dl ministru dr. I. Lupaș pregătește pentru sesiunea de toamnă a corpurilor legiuitoare o serie de legi sanitare. Informații dela locurile competente ne arată că la

nici un minister nu se dezvoltă o activitate așa de febrilă, ca la ministeriul sănătății, iar opinia publică a medicilor din țară se leagă cu deosebită încredere și dragoste de persoana dlui Lupaș.

— „Avem gata împreună cu expunerea de motive — spune dl ministru dr. I. Lupaș — un proiect de lege pentru îmbunătățirea situației invalizilor și orfanilor de războiu.

„Proiectul a trecut printr'o comisie și va fi printre cele dintâi ce se vor supune discuției corpurilor legiuitoare.“

„Am destinat cea mai largă sollicitudine îmbunătățirii situației văduvelor, invalizilor și orfanilor de război, dar totul atârână de mijloacele pe cari noul buget le va putea pune la dispoziție pentru aplicarea acestei legi.“

„Voi prezenta de asemenea la toamnă un proiect de lege pentru reglementarea prostituției și a luptei antiveneriene.“

„Proiectul e aproape gata. Acum e în lucrare expunerea de motive.“

„Un al treilea proiect de lege privește ocrotirea mamei și a copilului.“

„In curând se vor întruni comisiunile de specialiști tehnicieni, pentru examinarea acestor proiecte.“

„Se lucrează apoi la diferite regulamente prevăzute în noua lege de organizare a ministerului.“

„Unul din aceste regulamente, privitor la stațiunile balneare și climaterice, după ce a fost examinat și de consiliul legislativ, a obținut zilele trecute aprobarea consiliului de miniștri și se va tipări și distribui pentruca să se poată lua din vreme măsurile necesare pentru o bună administrație locală.“

„Cunoscând aptitudinile dlui ministru dr. I. Lupaș știm că s'a pus cu trup și suflet în serviciul cauzei care i-a fost încredințată. Ne bucurăm și simțim și noi o satisfacție deosebită, câtă vreme Dsa este unul din cei mai distinși membri ai bisericii și ai eparhiei noastre.“

S'au schimbat vremile

Un bătrân cu care stam de vorbă despre mersul credinței în vremurile de astăzi, mi-a spus o vorbă foarte adevărată, asupra căreia face să ne oprim puțin. El mi-a zis așa: „E hei părinte, s'au dus vremile bune, s'au stricat toate, până și credința. *Numai este astăzi ceia ce-a fost odată*“.

Ne-am despărțit. Moșneagul cu perii albi ca argintul, cu fruntea încrețită de amărăciunea zilelor de azi, cu bățul de corn, cu coșocul aninat la gât numai într'un bumb, a plecat spre casă. L-am privit câtăva vreme și am intrat și eu în casă. N'aveam odihnă însă. „Câtă dreptate are omul acesta“ mi-am zis eu.

Numai este astăzi, aceia ce-a fost odată. Pe atunci creștinul era creștin. Toată săptămâna muncea câmpul cu toată dragostea. Când venea vre-o sărbătoare sau Dumineca, te uitai de a dragul prin sate. Disdedimineață porneau în spre sf. biserică toiri de creștini. De prin diferite uliți, îmbrăcați în haine curate, cu copilașii de mână, se îndreptau către sf. locaș să-i mulțumească bunului Dumnezeu pentru câte le-a dat și să mai ceară tot ce aveau nevoie. Și Dumnezeu le primea mulțumita și le împlinea cererea. Sănătate în casă, le da și la vite, roadă pe câmpuri, ploae de vreme, pace în țară și în sate. Toate erau atunci. Și cum s'au dus toate. Dar să băgăm de seamă.

Pe atunci nu erau automobile, nici aeroplane, nici tramvaiu, nici telefon, nici tunuri grele, mitraliere etc.

Astăzi însă le avem pe toate, frumoase scumpe, dar ce păcat... parcă mai multe lacrimi se văd în ochii omenirii, pare că mai multă nevoie zdrobește pe oameni. O! astăzi avem secetă de ani de zile. Bolile sunt multe și grave, luxul e nebun, ticăloșiile sunt grozave, beșiile, crimele, furturile etc. se țin lanț cu miile. De cad ploii, apoi sunt grozave, distrug totul în calea lor, înecă, omoară, adevărate potopuri. Prin ele Dumnezeu ne bate. Da... ne bate, căci suntem răi, din cale afară.

Ah! unde este ființa aceia să poată întoarce către credința de mai de mult pe toți creștinii noștri de azi? Unde sunt ini-

mele acelea să înțeleagă chemările sfinte ale altarului?

Trimete Doamne secerători mulți, căci secerișul este gata.

Econ. P. Chirica,
Misionarul Mitropoliei, Iași.

Prin Dobrogea de Sud

II.

Tekirghiolul, Mangalia.

Inghesuți fără cruțare vre-o 16 inși în autobusul poștal, plecăm spre sud pe o șosea ce renunță să mai reziste excesivului număr de automobile și camioane, cari o încolțesc fără milă și fără contenire în timpul sezonului. Vom trece prin locuri dorite de schilavii și secătuiții orașelor cu nădejdea ahtiată a revenirii la sănătate. Avem în stânga noastră marea apropiindu-ne sau îndepărtându-ne de ea după capriciile șoselei. Cel dintâi sat este *Agigea*. Lumea cunoaște aci un han celebru în anele călătoriilor cu diligența, dar prea puțini știu de o casă cu etaj, retrasă la marginea mării cu modestia cercetătorului științific: este stațiunea biologică marină — singura și recenta noastră stațiune de acest fel, pusă în serviciul explorării vieții din apele Mării negre prin străduința profesorului Borcea dela Iași. — Ne zdruncinăm mai departe pe șosea sau alătura pe ogoare, când hopurile sunt prea mari. Înaintăm paralel cu un fundament de cale ferată lăsat părăginirii. Când te gândești la potopul de bani ce părăsește vară de vară pungile palizilor călători ai acestor drumuri nu poți detesta îndeajuns neglijența, după unii chiar intenționată, cu care sunt tratate pe-aci căile de transport. — La stânga sporesc dunele de nisip, unele proaspete, altele năpădite de o vegetație curioasă, neîntâlnită prin altfel de locuri. Deodată se înmulțesc așezările omenești de tot felul, dela corturi până la palate luxoase, căci suntem lângă lacul făcător de minuni: *Tekirghiolul*.

În timpuri imemorabile pe-aci era gura unui râu cu ape lenevoase, cari au secat încetul cu încetul; în schimb apa mării a

intrat sub forma unui golf îngust și adânc pe gura scufundată a văii. Vânturile bat în Marea neagră paralel cu țărmul și valurile scornite de ele preling pe lângă mal mari cantități de nisip găsit pe la gurile altor râuri de mai sus. Fenomenul e general pe coasta mării noastre și un astfel de curent de nisip lăsându-și bagajul în intervalurile liniștite a clădit o barieră naturală dela o buză la alta a golfului nostru. Acest dig ridicându-se prin adaosuri noi dela o vreme a separat golful de mare făcând prizonieră sub forma unui lac de 1200 ha. o porțiune de apă marină fără nici o scurgere și fără nici o viitură de apă dulce. Asta a făcut ca lacul să devină până azi de 4 ori mai sărat decât apa mării, de care îl desparte o limbă de pământ abia de 150 m. lățime. Vietățile mărunte cari mai pot trăi în el, cad fără încetare la fund și din putrezirea incompletă a hoiturilor lor în apa sărată s'a stratificat în încetineala mileniilor un nomol întunecat, putred, puturos, bogat în săruri de sodiu, potasiu, magneziu, fier etc. Îtovărașite de materii grase și rășinoase în amestec cu resturi încă nedescompuse de plante și animale inferioare. Apele tulburi verzui ale lacului sunt pline și azi de astfel de ființe, dintre cari cele mai multe nu se văd, decât cu microscopul. Cine privește cu atenție la țărmul udat al lacului vede ca o tivitură îngustă de carne tocată, garnisită ici-colo cu clăbuci mari de spumă consistentă. Sunt cadavrele recente și trupurile încă vii ale unor răcușori mărunți — cele mai superioare ființe ale lacului. Ce hecatombe de cadavre vor fi pe fund alimentând mereu nomolul și exalând într'una miros de hidrogen sulfurat (gaz, care dă și oului clocit caracteristicu-i miros). Tatarii, cari locuiesc în jurul lacului i-au zis tocmai pentru aceasta Tekirghiol (*tekir* — *puturos*, *ghiol* — *lac*) și tot ei au observat puterea lui tămăduitoare, încât azi își vindecă și caii șchiopi, cari stau neclintiți în apă, conștienți parecă de efectul băii. Faima ghiolului a crescut mereu, vizitatorii s'au înmulțit, iar azi sunt 3 stațiuni balneare pe malurile lui. Cea mai frumoasă e *Tekirghiol—Movilă* având o poziție privilegiată între mare și ghiol.

Sanatorii pentru copii și adulți, vile de aristocrați se amestecă cu case ridicate în pripă pentru chiriașii, cari-năpădesc din an în an mai mulți. Ei pot face băi de mare și de soare pe o bună plajă sau — luând o altă direcție — băi în lac, băi de nomol calde și reci. Soldații bolnavi stau în o tabără de corturi, iar alții vin zilnic din împrejurimi găsind miraculoasă vindecare din reumatism, tuberculosă de oase, de nas, de urechi, de piele, din boli de femei, anemie etc. Câteva băi îți inactivează toate funcțiunile și-ți repară mecanismul vital atât de bine, încât dispare și deprimarea sufletească a bolnavilor de nervi. Nu-i mirare, că cei ce-și spun amintirile de-aci seamănă Tekirghiolul cu lacul Vitezdei, care făcea minuni cu slăbănogii și schilozii de acum 20 de veacuri.

Șoseaua tot mai rea ne saltă mai departe prin sate tătărești, cu numiri exotice, cu case surii, cu aspect de mizerie. *Tuzla*, nu departe de ghiol, are lângă mare un far vestit, ale cărei clipiri luminoase anunță apropierea Constanței călătorilor sperați de sbuciumările mării. Abătându-ne ceva mai la apus pierdem din vedere marea, care nu se mai arată, decât la orașelul turcesc-grecesc *Mangalia*. E și ultima haltă a noastră și pe jumătate țepeni ne târâm la hotelul și restaurantul, înaintea căruia s'a oprit autobusul. În ospătărie găsim mâncări de-o uimitoare ieftinătate față de restul țării. — În afară de câteva case de notabilități și Mangalia e ca toate satele stepei dobrogene cu case de piatră netencuită, cu aspectul trist și neprietenos al așezărilor de Turci, cari neglijează exteriorul pentru a ascunde tot ce-i comod și plăcut în interior. Două geamii și o frumoasă biserică ortodoxă neterminată repară tabloul Mangaliei arhitecturale. Nu-ți poți stăpâni însă zâmbetul îmbibat de melancolia trecerii deșarte a tot ce-i clădit de mână omenească . . . Cu sute de ani înainte de Cristos înflorea aci un oraș grecesc cu numele *Callatis* având mari influențe politice și economice și dând oameni celebri civilizațiunii elene. Pe la începutul evului mediu *Callatis* apune, iar azi pietrele ei își ascund reminiscențele trecutului de glorie — la câțiva metri sub

orașelul de azi. Colonia mahometană a Mangaliei se pomenește cam de pe la 1700. Un jur productiv repară anemia micului port. — Dar peste vară Mangalia se umple de oaspeți. În apropierea orașului este un lac de aceeaș origină ca și Tekirghiolul, mult mai lung însă (9 km.) și nu atât de matur, ca să zicem așa. Se spune că nomolul lui, dar mai ales al lacului dela Comarova are efecte apropiate de al Tekirghiolului; câteva izvoare sulfuroase cu apă limpede atrag bolnavi pe malurile lui. Mai cercetată-i însă plaja moale și destul de întinsă a Mangaliei, unde apa mării și razele încinse ale soarelui combat anemia, catarurile de plămâni, artritismele etc. Și dacă exteriorul orașelului ar indispune peste zi pe bolnavul, care nu reușește să simtă aroma orientală a Mangaliei, desigur seara va fi recompensat prin o plimbare pe apele mării. Are Mangalia un dig a cărui cărare peste ape rămâne în sufletul drumețului ca cea mai scumpă amintire de aci. Priveliștea ce o ai în față e măreață până la evlavie și încântătoare până la lacrimi. Pe covorul vântat al liniștitelor ape ca pe un antimis e revărsată lumina lunci, de pară un potir tremurător de argint cu buzele lipite de albăstrimea cerului . . . Dacă n'ai vrea și totuș te-ai apropia de această vedenie înaitând pe dig adânc, tot mai adânc spre miezul acestei mari puteri, ale cărei șoapte lângă pietri par gândăvite prin vis de un uriaș adormit cu seninul obrazului de copil . . . dar care trezit te-ar putea zdrobi și înmormânta cu o ridicare umeri . . . Un acord lugubru se furișează și se pierde în armonia imnului ce-ți cântă în suflet. Nu te oprești decât la capătul digului — pentru mult timp — și nu te întorci, decât privind mereu înapoi . . .

Vor fi având celelalte mări frumuseți mai încântătoare, dar Marea neagră adaogă meditații tale un motiv, pe care nici o mare nu ți-l poate oferi. În adâncurile ei nu-i svâcnire nebună de viață ca în alte funduri de mare, ci — liniște de mormânt. Coastele României sunt spălate de 2 mări suprapuse, una moartă de desupt având peste 2000 m. grosime, iar alta plină de vietăți, deasupra, abia de vre-o 200 m. Pătura moartă e otrăvită de săruri și de

hidrogen sulfurat, cariucid orice ființă ce intră în împărăția ei, suferind doar niște bacterii, cari au nevoie de sulf în viața lor. Starea aceasta de lucruri se datorește înainte de toate unui șuvoiu de apă mai sărată ce vine din Mediterană prin adâncurile Bosforului și care, — fără să se amestece cu saramura mai îndulcită a mării noastre — cade la fund concentrând din ce în ce salinitatea pătului de jos. Marea vie dela suprafață cerne într'una cadavrele ființelor, cari formează la fund enorme cantități de nomol și de hidrogen sulfurat. Un imens Tekirghiol — fără vietate — alcătuește fundamentul Pontului Euxin. Câtă moarte și ce izvor de sănătate și viață în regiuni inaccesibile nouă! În realitate marele asasin nu e sarea, ci hidrogenul sulfurat, care s'a ridicat până la adâncimea de 180 m., înlăturând viața. Și moartea înăntiază din ce în ce din jos în sus subțind pătule vie. Cu timpul vor muri otrăviți toți peștii și toate vietățile mării acesteia . . . dar atunci se vor ivi probabil zorile unei noi epoci de viață la țarmurile noastre, căci apele mărilor învecinate vor ajunge la aceeași concentrație, se vor amesteca în voie, cadavrele vor putrezi complect și Mediterana va coloniza Marea neagră. — Dar până atunci mii de generații de pescari vor putea prinde nestânjenți peștele Mării negre. *Emil Pop.*

Ș T I R I

Așezarea pietrii de temelie la biserica din Turda să va face cu mare solemnitate Duminecă în 19 Septemvrie prin P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae. Vor asista domnii miniștrii: Goldiș, Lupăș, Goga și Lapedatu. Din Cluj participă toți fruntașii Bisericii ortodoxe, membrii Sinodului și ai Consistorului eparhial.

Opreliște în Italia. Gazetele italiene scriu, că regele a iscălit ordinul pentru fabricarea unui singur fel de pâine în toată Italia. Cu acest prilej s'a oprit și fabricarea prăjiturilor.

Chestia concordatului, denunțată în Nr. 34 al gazetei noastre a avut darul să supere pe frații noștri dela „Unirea“. Se adeverește prin urmare dictonul că cine se supără nu are dreptate. A intra în polemici teoretice pe tema aceasta credem că e vreme pierdută în zadar, câte vreme am știut și știm că frații uniți sprijinesc cu amândouă mâinile manoperele Vaticanului. Se înșală însă dacă cred că „frica de năluci“ ne-a făcut să atingem această chestiune. Biserica noastră a trecut peste destule încercări și nu s'a clătinat. Alios vidit ventos. Va trece și peste asta fără primejdie. Am făcut-o însă ca lumea să vadă că Vaticanul nici acum nu s'a desbărat de tendințele sale de dominație luminească. Proiectul arată doar limpe de că scopul lui este să mențină toate beneficiile și favorurile ce le-a avut sub Habsburgi și să mai stoarcă dela statul român și altele. Iată numai o pildă: Menținerea tuturor canonicilor actuali. Eparhiile unite și catolice au câte 6—12 canonici, câtă vreme ale noastre cu suflete mai multe abia au câte 2—3 asesori. Accias situație cu protopopii. Pentru cler pretind leafă dela stat egală cu celelalte confesiuni cu rezerva ca din fondul religios să aibă drept să dea și biserica lefuri clerului său fără ale de trage din salariul dela stat. Ceea ce înseamnă că clerul nostru trebuie să treiască, să susțină familie din modestul salariu dela stat, câtă vreme pentru celibătarii catolici acest salariu va fi bani de busunar. Asta înseamnă egalitate. Și așa se prezintă și alte chestiuni, cari toate merg pe spatele statului român în detrimeatul celorlalte confesiuni. Noi nu râvnim la bogățiile bisericii catolice acaparate cu metodele cunoscute de istorie. Vrem însă ca în țara aceasta să se sălășluiască egalitate și dreptate pentru toți, așa după cum o merită fiecare în raport cu contribuția ce o dă acestui stat. Supărarea celor ce se simt cu musca pe căciulă prin urmare nu ne poate atinge. Evoluția istorică își face calea încet dar sigur și mai curând sau mai târziu va face dreptate fiecăruia, ori câte pedeci i s'ar pune în cale.

Recolta de grâu a anului acestuia a fost în general slabă. În primăvară s'a socotit un export

de 130 mii vagoane. Până la urmă însă abia vom avea pentru export un plus de 60 mii vagoane. La început grâul a crescut și s'a dezvoltat frumos, dar după aceea căldurile au produs mari stricăciuni, întoarcerea fiind prea repede, așa că bobul a eșit subțire și ușor. Din cauza aceasta grâul a pierdut la calitate și greutate. Oarzele, ovășurile și perumburile în schimb sunt în general foarte bune.

Biserică iubitoare de zănie. Aniversarea încheierii păcii dela Trianon — 4 Iunie a. c. — a dat prilej unor slujitori ai bisericii catolice să-și arăte sentimentele lor iredente. Astfel contele Iuliu Zichy, Arhiepiscopul dela Kalocsa, a luat dispozițiunea, ca în acea zi, la ora 4 dimineața, să se tragă clopotele la toate bisericile, în semn de doliu. Preoții au fost îndatorați să se roage împreună cu credincioșii ca să se creieze Ungariei o soartă mai bună, care de sigur nu va putea veni pe calea păcii. Astfel „pacea a toată lumea“ a căreia „dobândire toate altarele se roagă, nu mai intră în rugăciunea de toate zilele a înaltului ierarh dela Kalocsa.

„Frații Stelei negre“. Ziarele din Londra scriu că în Rusia s'a format o societate cu denumirea „Frații Stelei Negre“, care are de scop să facă atenție și terorizează autoritățile bolșevice până când va dispărea cu totul regimul sovietic. Această organizațiune contra-sovietică are filiale aproape în toate centrele mari ale Rusiei sovietice. Ca dovadă că există o astfel de organizație în Rusia sovietică este asasinatul funcționarului sovietic Martinovsky, care a fost spânzurat de frații acestui ordin, cu o frânghie care purta semnele stelei negre.

Hirotonire. În capela reședinței noastre au fost hirotoniți în săptămâna aceasta întru presbiteri din partea P. S. S. episcopului nostru candidații: Sabin Truța pentru Periș, Ion Chiuhan pentru Rișca de de munte, Emilian Repede pentru Râpa Râmeț, Vasile Jeican pentru Dipșa și Augustin Pop pentru Borgo-Mijloceni.

Dela poștă. Administrația poștelor face cunoscut că la jurnalele și publicațiunile periodice expediate direct de editori și destinate pentru Cehoslovacia, Jugoslavia, Polonia, Luxemburg și Uruguay se aplică o taxă de 1 leu pentru fiecare 50 grame greutate. Pentru toate celelalte țări a orice fel de imprimate, cărți, jurnale, etc., se vor franca după tariful general internațional, adică cu câte doi lei pentru fiecare 50 grame sau fracțiune.

Un caz semnificativ. În parohia noastră Someșul-Rece există din vremea ungurească o capelă ridicată de statul unguresc pe

seama unor muncitori italieni catolici. Astăzi nu mai există însă nici unul dintre aceștia precum nici o altă urmă de credincioși catolici pe acolo. În ziua de Sântă-mărie, fiind praznic mare s'a ținut în parohia aceasta cercul religios al preoților noștri din tractul Clujului, fiind prezenți câteva mii de credincioși din satele din jur. Protopopul nostru din Cluj a solicitat pentru această zi trăsura primăriei orașului, care însă sub anumite pretexte i s'a refuzat. Ajungând însă în parohie cu alt vehicul a descoperit la capela „italienilor“ doi călugări franciscani veniți cu trăsura primăriei, ca să spioneze pe preoții noștri. Cât timp a durat serbarea românească cei doi călugări au stat închiși în capelă, nu cumva să cuteze schismaticii de Români să se apropie de dânsa. Văzând că credincioșilor noștri nici prin gând nu le-a trecut așa ceva s'au întors tot cu trăsura primăriei orașului la Cluj.

Nr. 72—1926. paroh.

Edict de licitație

Consiliul parohiei ortodoxe române din Chețani, județul Turda, dă în întreprindere în cale de licitație publică în ziua de 19 Septembrie 1926, ora 3 p. m. lucrările dela biserica pusă deja sub acoperiș și invită pe antreprenorii cvalificați ca până la data de mai sus să-și înainteze ofertele în scris provăzute cu vadiul de 20.000 Lei în numărar sau hârtii de valoare la consiliul paroh. ort. în Chețani.

Planul și condițiunile speciale se pot vedea la oficiul parohiei.

Consiliul parohial și rezervă dreptul de-a încredința executarea lucrărilor, fără considerare la prețurile din oferte, aceluia dintre oferenti, care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Pentru participarea la licitație spese nu se lichidează reflectanților.

Chețani, la 31 August 1926.

Elie Șerban,
par. ort. preș.

Filon Dan,
epitrop.

Văzut:

Romul Popa,
protopop.